

Terénní poznámky

- Za komunikačním partnerem se vydávám poněkud nervózní, protože mne již tlačí termín a předchozí dva potenciální partneři, které jsem pracně sháněl, nakonec rozhovor odmítli.
- V rámci přiblížení se komunikačnímu partnerovi jsem se rozhodl se dnes neholit a vzít si poněkud obnošenější oblečení, i když pravděpodobně drahá nahrávací technika výsledný efekt poněkud pokazí. Ale na první pohled bych mu nemusel být tak vzdálený.
- Rozhovor budu provádět v jednom centru pro lidi ohrožené drogou, kde mi pomohli sehnat mého komunikačního partnera. Jsem si vědom toho, že to není zrovna ideální, ale bohužel již nemám čas na další hledání.
- Přicházím s menším předstihem, abych nenechával partnera čekat. Nakonec nechává chvíli čekat on mne, což mi dává čas se uvolnit a soustředit se na nadcházející rozhovor.
- První dojem z partnera je asi takový, jaký jsem čekal - vypadá lehce zanedbaný a trochu unavený, ale je vstřícný a vypadá, že bude hovorný. Protože jsme oba zhruba stejně staří, vybírá si raději tykání. Připadá mi to lepší, protože alespoň podle mne by vykání rozdíl mezi námi ještě zvětšilo.
- Bohužel můj předpoklad o partnerově hovornosti se nepotvrdil. Moje nejistota je opět zpátky, protože má tendenci odpovídat co nejstručněji, což je právě to, čeho jsem se obával. Nedaří se mi ho přimět k nějakému většímu vyprávění a začínám mírně propadat panice – po zhruba čtvrt hodině jsem „nakouzl“ všechny okruhy otázek, ale nepodařilo se mi najít tu správnou, která by respondentu „rozmluvila“. Moje představa, že se kolem zmíněného centra pohybují lidé aktivní a „akční“ se mi rozplývá. Na chvíli přemýšlím, že rozhovor ukončím. Ale nakonec se vzchopím a podaří se mi alespoň trochu partnera rozmluvit. Ukazuje se, že tradiční otázky typu „Jak se to přihodilo, že...“ na něj příliš nezabírají. Snažím se proto používat metodu, kdy si nechávám potvrdit nebo vyvrátit moje interpretace jeho vyprávění. A také se k některým věcem vracím v různých souvislostech, abych otestoval konzistenci jeho výpovědi a eventuálně ho přiměl k jejich rozšíření. Zase cítím pevnou půdou pod nohama, ale přesto neplyne rozhovor tak, jak bych si představoval a musím se velmi snažit, abych získal další odpovědi a informace.
- Po asi hodině rozhovoru končíme a já s velkou úlevou odcházím. Můj první výzkumný rozhovor je za mnou. Mám pocit, že jsem poslední hodinu neseděl v tiché místnosti a vedl rozhovor, ale že jsem velmi tvrdě pracoval. Jsem vyčerpaný, ale hrdý na to, že jsem rozhovor dovedl do konce a snad se mi i podařilo získat nějaké hodnotné informace. Když se nad tím zamyslím, mám pocit, že nakonec to snad nebylo takové fiasko, jak jsem si myslel po prvních patnácti minutách. Dozvěděl jsem se relativně hodně i když ne do takové hloubky, jak jsem očekával. Každopádně je jasné, že partner chápe práci jako jakýsi „deus ex machina“, který se vynoří odkud a zázračně vyřeší všechny jeho problémy, aniž by se on příliš snažil. Jeho obavy jsou spíše nárazového charakteru a přestože to tvrdí, nedokáže se pořádně angažovat v řešení svých problémů a očekává (ačkoli říká něco jiného), že jeho okolí nakonec přece jen nějak vyřeší jeho situaci za něj.
- Možná je dobře, že napoprvé to nebylo přesně podle příruček a musel jsem se hodně snažit a improvizovat. Jak se říká - těžko na cvičišti, lehký na bojišti. Cítím, že jsem získal velmi cennou zkušenost.